

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

w zakresie kwalifikacji

LES.02. Gospodarowanie zasobami leśnymi

wyodrębnionej w zawodzie

technik leśnik 314301

Branża: leśna (LES)

Warszawa 2021

Publikacja powstała w ramach projektu pn. „Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych i kursów umiejętności zawodowych dla branż obszaru II” realizowanego przez DGA S.A. w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020.

Projekt finansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Autor: mgr inż. Łukasz Majewski

Recenzenci: pracodawca Piotr Cwynar, nauczyciel Janusz Banaś

Ekspert: mgr inż. Joanna Urszula Zamojska

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego Kursu Umiejętności Zawodowych (KUZ):

Nadleśnictwo Kozienice ul. Partyzantów 62 26-670 Pionki

Nadleśnictwo Zwoleń Miodne Leśniczówka 107/1 26-700 Zwoleń

Kozienicki Park Krajobrazowy ul. Radomska 7 26-670 Pionki

Wyodrębniony Kurs Umiejętności Zawodowych **LES.02.2. Podstawy leśnictwa** jest przypisany do 4 poziomu PRK (Polskiej Ramy Kwalifikacji).

Warszawa 2021

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych
LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

1.	Wprowadzenie	5
1.1	Opis kursu.....	5
1.2	Wymagania wstępne dla uczestników kursu	5
1.3	Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym	5
1.4	E-learning	6
2.	Plan zajęć Kursu Umiejętności Zawodowych	7
2.1	Pogrupowanie efektów kształcenia	7
2.2	Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe.....	23
2.3	Plan Kursu Umiejętności Zawodowych	30
3.	Cele kształcenia KUZ	31
4.	Program poszczególnych zajęć.....	31
4.1	Program nauczania dla przedmiotu: Łowiectwo	31
4.1.1	Cele ogólne przedmiotu.....	31
4.1.2	Cele szczegółowe przedmiotu	32
4.1.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia.....	33
4.1.4	Procedury osiągnięcia celów kształcenia.....	36
4.1.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza	38
4.1.6	Proponowane metody ewaluacji przedmiotu	39
4.2	Program nauczania dla przedmiotu: Łowiectwo w praktyce	40
4.2.1	Cele ogólne przedmiotu.....	40
4.2.2	Cele szczegółowe przedmiotu.....	40
4.2.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia.....	41
4.2.4	Procedury osiągnięcia celów kształcenia.....	44
4.2.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza	46
4.2.6	Proponowane metody ewaluacji przedmiotu	47
5.	Ewaluacja programu KUZ.....	48
6.	Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	50

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych
LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

6.1 Wykaz literatury	50
6.2 Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	51
7. Sposób i forma zaliczenia kursu	52
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	52
8.1 Weryfikacja programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego	52
8.2 Weryfikacja programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia	53

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

1. Wprowadzenie

1.1 Opis kursu

Technik leśnik zajmuje się planowaniem, organizowaniem, nadzorowaniem i rozliczaniem prac z zakresu gospodarki leśnej w zakresie: szkółkarstwa, hodowli, ochrony i użytkowania lasu oraz działań w zakresie ochrony środowiska leśnego i edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa.

Kurs Umiejętności Zawodowych (KUZ) jest pozaszkolną formą kształcenia. Przyjęte w programie KUZ treści nauczania przenikają się w pewnych obszarach tworząc strukturę spiralną kursu, pozwalającą na poznawanie i rozszerzanie wiedzy i umiejętności na coraz to wyższym poziomie. Kurs o symbolu **LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej** jest działem wyodrębnionym w zawodzie **314301 Technik Leśnik**. Program nauczania kursu realizuje dział programowy dla zawodu technik leśnik określony w Załączniku nr 5 (Dz.U.z 2019r., poz.991) w zakresie tego kursu. Kurs Umiejętności Zawodowych skierowany jest do osób pełnoletnich, nieposiadających dysfunkcji lub niepełnosprawności, chcących podnieść lub rozszerzyć swoje kwalifikacje zawodowe, zdobyć nowy zawód. Podniesienie kwalifikacji lub zdobycie nowych umiejętności pozwala na prawidłowy rozwój zawodowy, awans zawodowy oraz może być pomocny w zdobyciu zatrudnienia. Pośrednio wspomaga to działania z zakresu prawidłowego funkcjonowania społecznego, przeciwdziałania wykluczeniu społecznym, ograniczania narkomani oraz zapobiegania chorobom alkoholowym i innym negatywnym skutkom społecznym.

Kurs Umiejętności Zawodowych organizowany jest w formie zaocznej. Czas trwania kursu 30 godzin. Zajęcia teoretyczne mogą być prowadzone w systemie nauki na odległość. Po ukończeniu wszystkich przewidzianych planem nauczania kursu przedmiotów (jednostek efektów kształcenia) słuchacz otrzymuje zaświadczenie o jego ukończeniu.

1.2 Wymagania wstępne dla uczestników kursu

Kurs Umiejętności Zawodowych jest formą kształcenia ustawicznego i jako taki kierowany jest do osób dorosłych. Słuchaczami kursu mogą być wyłącznie osoby dorosłe, posiadające zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy w zawodzie opisanym programem kursu. Słuchaczem kursu umiejętności zawodowych może zostać osoba bezrobotna, osoba pracująca w branży leśnej oraz osoba pracująca w innych branżach (zmiana zawodu).

1.3 Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Współpraca szkolnictwa zawodowego z przemysłem jest zjawiskiem koniecznym i korzystnym dla obu stron. Współpraca może przebiegać wielotorowo w zależności od możliwości i oczekiwań stron. Współpraca z pracodawcami może polegać na:

- patronacie nad podmiotem szkolącym;
- współpracy (w tym finansowaniu) w zakresie organizowania szkoleń specjalistycznych (np. szkolenie brakarskie);
- finansowaniu stypendiów (dla wszystkich lub wybranych osób);
- realizowanie części lub całości zajęć praktycznych, praktyk zawodowych (w zakresie podstawowym lub rozszerzonym) ;
- wspieranie pracowni i warsztatów poprzez darowizny celowe lub rzeczowe;
- reklamie firm wspierających w przestrzeni szkolnej oraz prowadzenia wspólnych kampanii medialnych;
- wspólnym udziale w konferencjach, targach czy konkursach branżowych;
- współpraca w zakresie dostosowania programu nauczania i koordynacji zajęć dodatkowych;

Podmioty z otoczenia społeczno-gospodarczego projektu:

Nadleśnictwo Kozienice ul. Partyzantów 62 26-670 Pionki

Nadleśnictwo Zwoleń Miodne Leśniczówka 107/1 26-700 Zwoleń

Kozienicki Park Krajobrazowy ul. Radomska 7 26-670 Pionki

1.4 E-learning

Realizując Kurs Umiejętności Zawodowy dopuszcza się możliwość prowadzenia całości zajęć teoretycznych z wykorzystaniem technik i metod nauki na odległość. Popularność i dostępność platform e-learning pozwala na swobodne prowadzenie zajęć teoretycznych w czasie rzeczywistym między innymi w formie wykładów, ankiet oraz zadawania prac domowych. Zajęcia odbywają się w trybie LIVE i pozwalają słuchaczom na czynne uczestnictwo w zajęciach, zadawanie pytań, przedstawianie swoich uwag oraz prezentacji własnych dokonań, pokazów z instruktą i przykładów sytuacyjnych. Możliwy jest także zapis video zajęć, co pozwala na uzupełnienie wiadomości przez osoby nieobecne na danych zajęciach. Zajęcia teoretyczne mogą być realizowane przy użyciu platform e-learning. Zakres i ilość godzin zajęć teoretycznych realizowanych zdalnie określa podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne. Do pracy na platformach cyfrowych potrzebny jest smartfon, tablet lub komputer oraz dostęp do Internetu. Przed rozpoczęciem pierwszych zajęć KUZ należy zorganizować wstępne szkolenie z zakresu samodzielnego korzystania z platformy edukacyjnej lub wskazać filmy szkoleniowe na dostępnej ogólnie platformie (np. YouTube). Organizator kursu musi zapewnić dostęp do oprogramowania, które umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między słuchaczami a osobami prowadzącymi zajęcia. Podmiot prowadzący kurs zapewnia materiały dydaktyczne przygotowane w formie dostosowanej do kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Sprawuje także bieżącą kontrolę

postępów w nauce słuchaczy, weryfikację ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Zajęcia praktyczne nie mogą być realizowane w formie zdalnej. Kontrola i nadzór realizowane są w formie i terminach ustalonych przez podmiot prowadzący kształcenie.

2. Plan zajęć Kursu Umiejętności Zawodowych

2.1 Pogrupowanie efektów kształcenia

Tabela 1 Pogrupowanie efektów kształcenia wg. przedmiotów

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
A	B	C	D	E
rozpoznaje gatunki zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5: a. rozróżnia gatunki zwierzyny grubej b. rozróżnia gatunki zwierzyny drobnej (ek)	3	rozpoznaje gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki	X	
		rozpoznaje płeć gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki	X	
		rozpoznaje wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki	X	
		opisuje formę poroża zwierzyny płowej	X	
charakteryzuje biologię i etologię zwierząt łownych określonych w wykazie nr	3	wskazuje terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej	X	
		rozróżnia głosy samców gatunków zwierzyny płowej	X	
		opisuje etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych	X	

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
5 (ek)		opisuje środowisko występowania zwierząt łownych	X	
charakteryzuje przepisy prawa łowieckiego (ek)	3	wymienia akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką	X	
		wskazuje organy administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarkę łowiecką	X	
		opisuje rodzaje obwodów łowieckich	X	
		wymienia warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego	X	
		wymienia zadania Polskiego Związku Łowieckiego	X	
		opisuje zadania Polskiego Związku Łowieckiego	X	
określa liczebność zwierzyny łownej określonej w wykazie nr 5 (ek)	3	1) rozpoznaje tropy zwierzyny grubej		X
		opisuje metody inwentaryzacji zwierzyny grubej		X
		wskazuje metody inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej		X
		wskazuje cel przeprowadzania inwentaryzacji zwierzyny grubej		X
planuje zagospodarowanie łowisk (ew)	2	wymienia działania mające na celu poprawę warunków bytowania zwierzyny	X	
		wymienia gatunki roślin wykorzystywane do wzbogacania bazy żerowej w łowisku	X	
		wyjaśnia zasady zagospodarowania poletek łowieckich	X	
		rozdziela rodzaje karmy	X	
		wymienia zasady dokarmiania zwierzyny	X	
		wyjaśnia cel wykładania soli	X	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
rozpoznaje szkody łowieckie (ek)	3	identyfikuje rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie obrazu uszkodzeń		X
		identyfikuje gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie szkód w uprawach i młodnikach		X
		wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin		X
		ocenia rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu		X
		wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki		X
		wymienia akty prawne dotyczące szkód łowieckich		X
uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej (ew)	2	wymienia cele gospodarki łowieckiej	X	
		uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na konieczność gospodarowania populacjami zwierząt łownych	X	
		uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na szkody powodowane w gospodarce rolnej i leśnej	X	
dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (ew)	2	opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań	X	
		opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny	X	
		wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań		X

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
		wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny		X
określa zasady organizacji polowań (ek)	3	rozdziela polowania indywidualne i zbiorowe	X	
		wymienia sposoby polowań indywidualnych	X	
		wymienia sposoby polowań zbiorowych	X	
		omawia zasady organizacji polowań indywidualnych	X	
		omawia zasady organizacji polowań zbiorowych	X	
		rozdziela rodzaje odstrzałów	X	
		opisuje zasady etyki łowieckiej	X	
		wskazuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych		X
		opisuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych		X
		posługuje się pojęciami gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6		X
charakteryzuje zasady bezpiecznego posługiwania się bronią myśliwską oraz jej przechowywania (ek)	3	rozdziela rodzaje broni myśliwskiej		X
		rozdziela elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej i kombinowanej		X
		opisuje budowę naboju do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej		X
		wymienia zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych		X
		wymienia zasady przechowywania broni myśliwskiej		X

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
określa możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie (ek)	3	rozdziela grupy psów myśliwskich	X	
		opisuje cechy użytkowe ras psów myśliwskich	X	
		wyjaśnia znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie	X	
		wskazuje obowiązki właściciela psa związane z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim	X	
Razem liczba godzin w jednostce efektów	30			
przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych (ek)		wymienia uniwersalne zasady kultury i etyki	X	X
		rozpoznaje przypadki naruszania zasad etyki	X	X
		używa form grzecznościowych w komunikacji pisemnej i ustnej	X	X
		wymienia reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy	X	X
		stosuje zasady etyczne związane z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych	X	X
planuje wykonanie zadania (ek)		szacuje czas i budżet zadania	X	X
		planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji	X	X
		realizuje zadania w wyznaczonym czasie	X	X
		dokonyuje analizy i oceny podejmowanych działań	X	X
wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ek)		reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje	X	X
		ocenia różne opcje działania	X	X
		wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka	X	X

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
stosuje techniki radzenia sobie ze stresem(ew)		identyfikuje sytuacje wywołujące stres	X	X
		stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem	X	X
		wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej	X	X
		określa skutki stresu	X	X
aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)		charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w wybranym zawodzie	X	X
		analizuje własne kompetencje	X	X
		wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji	X	X
		planuje kierunki uczenia się i doskonalenia zawodowego	X	X
		wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych	X	X
stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ew)		charakteryzuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej	X	X
		interpretuje mowę ciała w komunikacji	X	X
		stosuje aktywne metody słuchania	X	X
stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów (ew)		opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu	X	X
		stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu	X	X
		przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele	X	X
współpracuje w zespole (ew)		ustala warunki wykonania zadań	X	X
		dzieli się zadaniami	X	X
		angażuje się w realizację przypisanych zadań	X	X
planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania		dokonuje analizy przydzielonych zadań	X	X
		planuje pracę zespołu	X	X

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
przydzielonych zadań (ek)		kieruje pracą zespołu	X	X
		kontroluje wykonanie przydzielonych zadań	X	X
dobiera osoby do wykonania poszczególnych zadań (ew)		rozpoznaje kompetencje i umiejętności osób pracujących w zespole	X	X
		rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu	X	X
kieruje wykonaniem przydzielonych zadań (ew)		stosuje techniki komunikowania się w zespole	X	X
		stosuje zasady delegowania uprawnień	X	X
monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań (ew)		kontroluje jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów	X	X
		analizuje jakość wykonywanych zadań zawodowych	X	X
		udziela informacji zwrotnej	X	X
wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy (ew)		wskazuje rozwiązania techniczne i organizacyjne poprawiające warunki i jakości pracy	X	X
		wprowadza zmiany w organizacji poprawiające warunki i jakość pracy	X	X

Tabela 2 Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
Prowadzenie gospodarki łowieckiej (19 godzin)	3	rozpoznaje gatunki zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5: a. rozróżnia gatunki zwierzyny grubej b. rozróżnia gatunki zwierzyny drobnej (ek)	rozpoznaje gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki	Łowiectwo	Rozpoczęcie w dowolnym okresie i trwa aż do pełnej realizacji 19 godzin
			rozpoznaje płeć gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki		
			rozpoznaje wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki		
			opisuje formę poroża zwierzyny płowej		
	3	charakteryzuje biologię i etologię zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5 (ek)	wskazuje terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej		
			rozróżnia głosy samców gatunków zwierzyny płowej		
			opisuje etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych		
			opisuje środowisko występowania zwierząt łownych		
	3	charakteryzuje przepisy prawa łowieckiego (ek)	wymienia akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką		
			wskazuje organy administracji publicznej odpowiedzialne za		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
			gospodarkę łowiecką		
			opisuje rodzaje obwodów łowieckich		
			wymienia warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego		
			wymienia zadania Polskiego Związku Łowieckiego		
			opisuje zadania Polskiego Związku Łowieckiego		
	2	planuje zagospodarowanie łowisk (ew)	wymienia działania mające na celu poprawę warunków bytowania zwierzyny		
			wymienia gatunki roślin wykorzystywane do wzbogacania bazy żerowej w łowisku		
			wyjaśnia zasady zagospodarowania poletek łowieckich		
			rozdziela rodzaje karmy		
			wymienia zasady dokarmiania zwierzyny		
			wyjaśnia cel wykładania soli		
	2	uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej (ew)	wymienia cele gospodarki łowieckiej		
			uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na konieczność gospodarowania populacjami zwierząt		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
			łownych		
			uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na szkody powodowane w gospodarce rolnej i leśnej		
	1	dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (ew)	opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań		
	2	określa zasady organizacji polowań (ek)	opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny		
			rozdziela polowania indywidualne i zbiorowe		
			wymienia sposoby polowań indywidualnych		
			wymienia sposoby polowań zbiorowych		
			omawia zasady organizacji polowań indywidualnych		
			omawia zasady organizacji polowań zbiorowych		
			rozdziela rodzaje odstrzałów		
			opisuje zasady etyki łowieckiej		
	3	określa możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie (ek)	rozdziela grupy psów myśliwskich		
			omawia cechy użytkowe ras psów myśliwskich		
			wyjaśnia znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie		
			wskazuje obowiązki właściciela psa związane		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
			z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim		
Razem	19				
Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce (11 godzin)	3	określa liczebność zwierzyny łownej określonej w wykazie nr 5 (ek)	rozpoznaje tropy zwierzyny grubej	Łowiectwo w praktyce	Rozpoczęcie w dowolnym okresie i trwa aż do pełnej realizacji 11 godzin
			opisuje metody inwentaryzacji zwierzyny grubej		
			wskazuje metody inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej		
			wskazuje cel przeprowadzania inwentaryzacji zwierzyny grubej		
	3	rozpoznaje szkody łowieckie (ek)	identyfikuje rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie obrazu uszkodzeń		
			identyfikuje gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie szkód w uprawach i młodnikach		
			wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin		
			ocenia rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu		
			wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki		
			wymienia akty prawne dotyczące szkód łowieckich		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
	1	dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (ew)	wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań		
			wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny		
	1	określa zasady organizacji polowań (ek)	wskazuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych		
			opisuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych		
			posługuje się pojęciami gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6		
			rozpoznaje trofea łowieckie		
	3	charakteryzuje zasady bezpiecznego posługiwania się bronią myśliwską oraz jej przechowywania (ek)	rozdziela rodzaje broni myśliwskiej		
			rozdziela elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej i kombinowanej		
			opisuje budowę naboju do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej		
			wymienia zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
			wymienia zasady przechowywania broni myśliwskiej		
Razem	11				
Kompetencje personalne i społeczne		przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych (ek)	wymienia uniwersalne zasady kultury i etyki	Kompetencje personalne i społeczne	
			rozpoznaje przypadki naruszania zasad etyki		
			używa form grzecznościowych w komunikacji pisemnej i ustnej		
			wymienia reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy		
			stosuje zasady etyczne związane z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych		
	planuje wykonanie zadania (ek)		szacuje czas i budżet zadania		
			planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji		
			realizuje zadania w wyznaczonym czasie		
			dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań		
	wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ek)		reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje		
			ocenia różne opcje działania		
			wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
		stosuje techniki radzenia sobie ze stresem (ew)	identyfikuje sytuacje wywołujące stres		
			stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem		
			wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej		
			określa skutki stresu		
		aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)	charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w wybranym zawodzie		
			analizuje własne kompetencje		
			wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji		
			planuje kierunki uczenia się i doskonalenia zawodowego		
		stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ew)	wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych		
			charakteryzuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej		
			interpretuje mowę ciała w komunikacji		
			stosuje aktywne metody słuchania		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
		stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów (ew)	opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu		
			stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu		
			przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele		
		współpracuje w zespole (ew)	ustala warunki wykonania zadań		
			dzieli się zadaniami		
			angażuje się w realizację przypisanych zadań		
Organizacja pracy małych zespołów		planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ek)	dokonyuje analizy przydzielonych zadań	Organizacja pracy małych zespołów	
			planuje pracę zespołu		
			kieruje pracą zespołu		
			kontroluje wykonanie przydzielonych zadań		
		dobiera osoby do wykonania poszczególnych zadań (ew)	rozpoznaje kompetencje i umiejętności osób pracujących w zespole		
			rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu		
		kieruje wykonaniem	stosuje techniki komunikowania się w zespole		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
		przydzielonych zadań (ew)	stosuje zasady delegowania uprawnień		
		monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań(ew)	kontroluje jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów		
	analizuje jakość wykonywanych zadań zawodowych				
	udziela informacji zwrotnej				
	wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy (ew)	wskazuje rozwiązania techniczne i organizacyjne poprawiające warunki i jakości pracy			
		wprowadza zmiany w organizacji poprawiające warunki i jakość pracy			

2.2 Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3 Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne lub bez podziału (np. w przypadku kształcenia modułowego)

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
Łowiectwo	3		rozpoznaje gatunki zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5: a. rozróżnia gatunki zwierzyny grubej b. rozróżnia gatunki zwierzyny drobnej (<i>ek</i>)	rozpoznaje gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki
				rozpoznaje płeć gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki
				rozpoznaje wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki
				opisuje formę poroża zwierzyny płowej
	3		charakteryzuje biologię i etologię zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5 (<i>ek</i>)	wskazuje terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej
				rozróżnia głosy samców gatunków zwierzyny płowej
				opisuje etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych
				opisuje środowisko występowania zwierząt łownych
	3		charakteryzuje przepisy prawa łowieckiego (<i>ek</i>)	wymienia akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką
				wskazuje organy administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarkę łowiecką
				opisuje rodzaje obwodów łowieckich

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
				wymienia warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego
				wymienia zadania Polskiego Związku Łowieckiego
				opisuje zadania Polskiego Związku Łowieckiego
	2		planuje zagospodarowanie łowisk (ew)	wymienia działania mające na celu poprawę warunków bytowania zwierzyny
				wymienia gatunki roślin wykorzystywane do wzbogacania bazy żerowej w łowisku
				wyjaśnia zasady zagospodarowania poletek łowieckich
				rozdziela rodzaje karmy
				wymienia zasady dokarmiania zwierzyny
				wyjaśnia cel wykładania soli
	2		uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej (ew)	wymienia cele gospodarki łowieckiej
				uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na konieczność gospodarowania populacjami zwierząt łownych
				uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na szkody powodowane w gospodarce rolnej i leśnej
	1		dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (ew)	opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań
				opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny
	2		określa zasady organizacji polowań	rozdziela polowania indywidualne i zbiorowe

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
			(ek)	wymienia sposoby polowań indywidualnych
				wymienia sposoby polowań zbiorowych
				omawia zasady organizacji polowań indywidualnych
				omawia zasady organizacji polowań zbiorowych
				rozdziela rodzaje odstrzałów
				opisuje zasady etyki łowieckiej
	3		określa możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie (ek)	rozdziela grupy psów myśliwskich
				omawia cechy użytkowe ras psów myśliwskich
				wyjaśnia znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie
				wskazuje obowiązki właściciela psa związane z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim
Razem	19			
Łowiectwo w praktyce		3	określa liczebność zwierzyny łownej określonej w wykazie nr 5 (ek)	rozpoznaje tropy zwierzyny grubej
				opisuje metody inwentaryzacji zwierzyny grubej
				wskazuje metody inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej
				wskazuje cel przeprowadzania inwentaryzacji zwierzyny grubej
		3	rozpoznaje szkody łowieckie (ek)	identyfikuje rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie obrazu uszkodzeń
				identyfikuje gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
				szkód w uprawach i młodnikach
				wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin
				ocenia rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu
				wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki
				wymienia akty prawne dotyczące szkód łowieckich
		1	dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (ew)	wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań
				wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny
		1	określa zasady organizacji polowań (ek)	wskazuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych
				opisuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych
				posługuje się pojęciami gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6
				rozpoznaje trofea łowieckie
		3	charakteryzuje zasady	rozdziela rodzaje broni myśliwskiej

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
			bezpiecznego posługiwania się bronią myśliwską oraz jej przechowywania (ek)	rozdziela elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej i kombinowanej opisuje budowę naboju do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej wymienia zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych wymienia zasady przechowywania broni myśliwskiej
Razem		11		
Kompetencje personalne i społeczne			przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych (ek)	wymienia uniwersalne zasady kultury i etyki
				rozpoznaje przypadki naruszania zasad etyki
				używa form grzecznościowych w komunikacji pisemnej i ustnej
				wymienia reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy
				stosuje zasady etyczne związane z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych
			planuje wykonanie zadania (ek)	szacuje czas i budżet zadania
				planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji
				realizuje zadania w wyznaczonym czasie dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
			wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ek)	reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje
				ocenia różne opcje działania
				wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka
			stosuje techniki radzenia sobie ze stresem (ew)	identyfikuje sytuacje wywołujące stres
				stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem
				wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej
				określa skutki stresu
			aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)	charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w wybranym zawodzie
				analizuje własne kompetencje
				wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji
				planuje kierunki uczenia się i doskonalenia zawodowego
				wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych
			stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ew)	charakteryzuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej
				interpretuje mowę ciała w komunikacji
				stosuje aktywne metody słuchania
			stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów (ew)	opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu
				stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
				przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele
			współpracuje w zespole (ew)	ustala warunki wykonania zadań
				dzieli się zadaniami
				angażuje się w realizację przypisanych zadań
Organizacja pracy małych zespołów			1planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ek)	dokonyuje analizy przydzielonych zadań
				planuje pracę zespołu
				kieruje pracą zespołu
				kontroluje wykonanie przydzielonych zadań
			dobiera osoby do wykonania poszczególnych zadań (ew)	rozpoznaje kompetencje i umiejętności osób pracujących w zespole
				rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu
			kieruje wykonaniem przydzielonych zadań (ew)	stosuje techniki komunikowania się w zespole
				stosuje zasady delegowania uprawnień
			monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań(ew)	kontroluje jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów
				analizuje jakość wykonywanych zadań zawodowych
				udziela informacji zwrotnej

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
			wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy (ew)	wskazuje rozwiązania techniczne i organizacyjne poprawiające warunki i jakości pracy
				wprowadza zmiany w organizacji poprawiające warunki i jakość pracy

2.3 Plan Kursu Umiejętności Zawodowych

Tabela 4 Plan Kursu Umiejętności Zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba zajęć	Uwagi o realizacji
Łowiectwo	19	Możliwość kształcenia z wykorzystaniem technik na odległość w zakresie zajęć teoretycznych
Łowiectwo w praktyce	11	Zajęcia realizowane stacjonarnie bez możliwości kształcenia na odległość
Łączna liczba godzin zajęć	30	

3. Cele kształcenia KUZ

Absolwent Kursu Umiejętności Zawodowych powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- organizowania i nadzorowania prac związanych z hodowlą lasu;
- organizowania i nadzorowania prac związanych z ochroną lasu;
- organizowania i nadzorowania prac związanych z ochroną przyrody;
- organizowania i nadzorowania prac związanych z gospodarką łowiecką;
- organizowania i nadzorowania prac związanych z edukacją leśną i rekreacyjnym zagospodarowaniem lasu;
- wykonywania prac pomiarowych i inwentaryzacyjnych w drzewostanach;
- organizowania i nadzorowania prac związanych z pozyskiwaniem surowca drzewnego oraz użytków ubocznych;
- przygotowania do uzyskania prawa jazdy kategorii B;
- przygotowania do uzyskania uprawnień drwala/pilarza drzew;
- etycznego zachowania się i postępowania w trakcie wypełniania obowiązków;
- przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.

4. Program poszczególnych zajęć

4.1 Program nauczania dla przedmiotu: Łowiectwo

4.1.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- rozpoznanie gatunków zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5 (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- charakterystyka biologii i etologii zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5 oraz przepisy prawa łowieckiego (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- planowanie zagospodarowania łowisk,
- uzasadnienie potrzeby prowadzenia gospodarki łowieckiej,
- dobieranie urządzeń łowieckich do łowiska,
- określanie zasady organizacji polowań oraz możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie.

4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz potrafi:

- rozpoznać gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki,
- opisać formę poroża zwierzyny płowej,
- rozpoznać płeć i wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki,
- rozróżnić głosy samców gatunków zwierzyny płowej,
- wymienić terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej,
- opisać etapy rozwoju osobniczego i środowisko występowania zwierząt łownych,
- wymienić akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką,
- wymienić organy administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarkę łowiecką oraz warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego,
- opisać rodzaje obwodów łowieckich,
- wymienić i opisać zadania Polskiego Związku Łowieckiego,
- wymienić działania mające na celu poprawę warunków bytowania zwierzyny,
- wyjaśnić zasady zagospodarowania poletek łowieckich,
- wymienić gatunki roślin wykorzystywanych do wzbogacania bazy żerowej w łowisku,
- wyjaśnić cel wykładania soli,
- rozróżnić rodzaje karmy,
- wymienić zasady dokarmiania zwierzyny i cele gospodarki łowieckiej,
- uzasadnić potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na konieczność gospodarowania populacjami zwierząt łownych oraz na szkody powodowane w gospodarce rolnej i leśnej,
- opisać typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań oraz do dokarmiania zwierzyny,
- rozróżnić polowania indywidualne i zbiorowe,
- omówić zasady organizacji polowań indywidualnych i zbiorowych,
- wymienić sposoby polowań indywidualnych i zbiorowych,
- opisać zasady etyki łowieckiej,
- rozróżnić rodzaje odstrzałów oraz grupy psów myśliwskich,
- wymienić obowiązki właściciela psa związane z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim,
- omówić cechy użytkowe ras psów myśliwskich.

- wyjaśnić znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie.

4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 5 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Gatunki zwierząt łownych	3	rozpoznaje gatunki zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5: a. rozróżnia gatunki zwierzyny grubej b. rozróżnia gatunki zwierzyny drobnej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki – rozpoznaje płeć gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki – rozpoznaje wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki – opisuje formę poroża zwierzyny płowej 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznać gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki – rozpoznać płeć gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki – rozpoznać wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki – opisać formę poroża zwierzyny płowej
Biologia i etologia zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5	3	charakteryzuje biologię i etologię zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5 (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia głosy samców gatunków zwierzyny płowej – wskazuje terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej – opisuje etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych – opisuje środowisko występowania zwierząt łownych 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnić głosy samców gatunków zwierzyny płowej – wskazać terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej – opisać etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych – opisać środowisko występowania zwierząt łownych

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Przepisy prawa łowieckiego	3	charakteryzuje przepisy prawa łowieckiego (<i>ek</i>)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką – wymienia warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego – wymienia zadania Polskiego Związku Łowieckiego – wskazuje organy administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarkę łowiecką – opisuje rodzaje obwodów łowieckich – opisuje zadania Polskiego Związku Łowieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką – wymienić warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego – wymienić zadania Polskiego Związku Łowieckiego – wskazać organy administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarkę łowiecką – opisać rodzaje obwodów łowieckich – opisać zadania Polskiego Związku Łowieckiego
Zagospodarowanie łowisk	2	planuje zagospodarowanie łowisk (<i>ew</i>)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia działania mające na celu poprawę warunków bytowania zwierzyny – wymienia gatunki roślin wykorzystywane do wzbogacania bazy żerowej w łowisku – rozróżnia rodzaje karmy – wymienia zasady dokarmiania zwierzyny – wyjaśnia zasady zagospodarowania poletek łowieckich – wyjaśnia cel wykładania soli 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić działania mające na celu poprawę warunków bytowania zwierzyny – wymienić gatunki roślin wykorzystywane do wzbogacania bazy żerowej w łowisku – rozróżnić rodzaje karmy – wymienić zasady dokarmiania zwierzyny – wyjaśnić zasady zagospodarowania poletek łowieckich – wyjaśnić cel wykładania soli

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Łowiectwo	2	uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cele gospodarki łowieckiej uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na konieczność gospodarowania populacjami zwierząt łownych uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na szkody powodowane w gospodarce rolnej i leśnej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cele gospodarki łowieckiej uzasadnić potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na konieczność gospodarowania populacjami zwierząt łownych uzasadnić potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na szkody powodowane w gospodarce rolnej i leśnej
Urządzenia łowieckie do łowiska	1	dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (ew)	<ul style="list-style-type: none"> opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny 	<ul style="list-style-type: none"> opisać typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań opisać typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny
Zasady organizacji polowań	2	określa zasady organizacji polowań (ek)	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela polowania indywidualne i zbiorowe wymienia sposoby polowań indywidualnych wymienia sposoby polowań zbiorowych rozdziela rodzaje odstrzałów omawia zasady organizacji polowań indywidualnych omawia zasady organizacji polowań zbiorowych opisuje zasady etyki łowieckiej 	<ul style="list-style-type: none"> rozdzielić polowania indywidualne i zbiorowe wymienić sposoby polowań indywidualnych wymienić sposoby polowań zbiorowych rozdzielić rodzaje odstrzałów omówić zasady organizacji polowań indywidualnych omówić zasady organizacji polowań zbiorowych opisać zasady etyki łowieckiej

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie	3	określa możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie (<i>ek</i>)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia grupy psów myśliwskich – wyjaśnia znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie – wskazuje obowiązki właściciela psa związane z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim – omawia cechy użytkowe ras psów myśliwskich 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnić grupy psów myśliwskich – wyjaśnić znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie – wskazać obowiązki właściciela psa związane z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim – omówić cechy użytkowe ras psów myśliwskich

4.1.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

W celu osiągnięcia założonych dla przedmiotu celów nauczania należy stosować zróżnicowane i aktywizujące sposoby i metody kształcenia w tym min. prelekcje, ćwiczenia projektowe, dyskusje, wycieczki, prezentacje oraz spotkania ze specjalistami z danej dziedziny wiedzy. Wskazane, aby w dobranych metodach słuchacz samodzielnie dochodził do wniosków pod kierownictwem nauczyciela. Dobór i zróżnicowanie metod pozostają w gestii nauczyciela i powinny uwzględniać specyfikę przedmiotu, możliwości szkoły a przede wszystkim wyposażać słuchaczy w umiejętności umożliwiające dobre poruszanie się w społeczeństwie i rynku pracy.

Słuchacze w zależności od rodzaju wykonywanych ćwiczeń i zadań mogą pracować indywidualnie, w parach oraz w grupach. Nieodzowną pomocą w osiągnięciu celów nauczania są prawidłowo dobrane środki i pomoce dydaktyczne. Należy korzystać z: aktualnej literatury fachowej, sprawdzonych i rekomendowanych filmów instruktażowych, instrukcji stanowiskowych, zestawów ćwiczeń teoretycznych, zestawów edukacyjnych, multimediiów, karty pracy słuchacza, wydawnictw i periodyków branżowych, katalogów ofertowych, planszy dydaktycznych oraz skryptów szkolnych o treści spójnej do założonych celów.

Propozycje metod nauczania:

- wykład,
- dyskusja,
- prezentacja,
- pokaz z instruktażem,
- ćwiczenia przedmiotowe,

- ćwiczenia produkcyjne,
- praca indywidualna (podczas kształcenia na odległość oraz zajęć stacjonarnych),
- sytuacja,
- przypadek,
- aktywizacja słuchacza podczas zajęć,
- formułowanie pytań i problemów.

Propozycje środków dydaktycznych

Zajęcia należy prowadzić w pracowni łowiectwa wyposażonej w:

- rzutnik,
- multimedialne materiały dydaktyczne,
- mapy zagospodarowania łowisk,
- modele urządzeń łowieckich,
- zestawy trofeów myśliwskich zwierząt łownych,
- zestaw przekrojów amunicji myśliwskiej,
- egzemplarze akcesoriów myśliwskich,
- przyrządy do czyszczenia i konserwacji broni,
- nagrania dźwiękowe głosów zwierząt,
- nagrania dźwiękowe sygnałów i muzyki myśliwskiej,
- tablice z tropami zwierząt oraz innymi znakami bytowania,
- wykaz zwierząt łownych (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- wykaz wybranych pojęć gwarę łowieckiej (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- wykaz zwierząt chronionych z wyjątkiem owadów (Dziennika Ustaw Poz. 991).

Obudowa dydaktyczna:

- scenariusze zajęcia,
- karty pracy,

- tradycyjne i multimedialne środki dydaktyczne,
- Ustawa Prawo Łowieckie,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie wykonywania polowania,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie określania okresów polowań na zwierzęta łowne,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ustalenia gatunków zwierząt łownych,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ewidencji skupu zwierzyny żywej, tusz zwierzyny i ich części,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szacowania szkód łowieckich,
- Statut Polskiego Związku Łowieckiego,
- Łowiectwo, tom 1 i 2, pod red. Flis M., Łowiec Polski, Warszawa 2011,
- Paślawski T., Łowiectwo dla techników leśnych, Oficyna Świat, Warszawa 1994,
- Szkody łowieckie, pod red. Zalewski T., Forest, 2015,
- scenariusze lekcji,
- karty pracy,
- tradycyjne i multimedialne środki dydaktyczne.

Warunki realizacji

- zajęcia powinny być realizowane w małych grupach umożliwiających efektywne korzystanie z zajęć wszystkim słuchaczom,
- realizacja Kursu Umiejętności Zawodowych – cały rok.

4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza

Osiągnięcia edukacyjne słuchacza to realizacja założonych celów kształcenia. Należy pamiętać, że osoby dorosłe są bardzo wrażliwe szczególnie w obszarze ich oceny. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć słuchaczy należy przeprowadzać systematycznie przez cały okres realizacji programu nauczania przedmiotu, na podstawie wymagań przedstawionych w programie nauczania i przedstawionych słuchaczom na początku zajęć. Osiągnięcia słuchaczy należy oceniać w zakresie zaplanowanych celów kształcenia na podstawie:

- ukierunkowanej obserwacji prac słuchaczy,
- wykonywanych ćwiczeń,
- wykonywanego projektu,

- prezentacji projektu.

Oceny dokonywanej podczas obserwacji zajęć należy uwzględniać następujące kryteria: wiedzę merytoryczną, jakość wypowiedzi, poprawność wnioskowania.

Zajęcia należy prowadzić z naciskiem na:

- wykorzystywanie różnych źródeł informacji,
- pracę w zespole,
- poprawność merytoryczną wykonywanych ćwiczeń i projektów.

W ocenie końcowej do zaliczenia przedmiotu należy uwzględnić poziom wykonania ćwiczeń, wyniki za wykonanie i prezentację projektu oraz udział słuchacza w realizacji przedmiotu minimum 50%.

Formy indywidualizacji pracy ze słuchaczem powinny uwzględniać: dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb i możliwości słuchacza. Nauczyciel powinien: udzielać wskazówek, jak się uczyć i pomagać w trakcie uczenia się, stosować materiały edukacyjne odwołujące się do wielu zmysłów oraz praktyki gospodarczej, zachęcać słuchaczy do pracy i wysiłku i pozytywnie motywować, w ocenie uwzględniać również zaangażowanie słuchaczy podczas wykonywania zadania.

4.1.6 Proponowane metody ewaluacji przedmiotu

Ewaluacja przedmiotu ma na celu określenie jakości i skuteczności procesu nauczania a w szczególności stopnia realizacji celów szczegółowych. Powinna ona swym zakresem obejmować:

- osiąganie szczegółowych efektów kształcenia,
- dobór oraz zastosowanie form, metod i strategii dydaktycznych,
- wykorzystanie bazy dydaktycznej.

Proponuje się dokonywać ewaluacji procesu nauczania-uczenia się przedmiotu przez ocenianie poziom kompetencji słuchaczy realizujących określony program ze zwróceniem uwagi na szczegółowe cele kształcenia. Jednym z elementów zapewniających ewaluację jest stosowanie oceniania kształtującego polegającego na otrzymywaniu (zarówno przez nauczyciela, jak i słuchaczy) informacji zwrotnych o postępach w nauce. Ocenianie kształtujące pozwala nauczycielowi sprawniej i mądrzej modyfikować dalsze nauczanie "pod słuchaczy".

Ewaluację przez ocenianie poziomu kompetencji słuchaczy realizujących określony program przedmiotu proponuje się przeprowadzić metodą analizy SWOT. Powinna obejmować wszystkich uczestników procesu kształcenia: słuchaczy, nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu. Zastosowanie tej metody pozwoli na określenie pozytywów (mocne strony i szanse) oraz negatywów (słabe strony i zagrożenia) programu przedmiotu.

Ewaluację w fazie podsumowującej proponuje się przeprowadzić w modelu triangulacyjnym. Cechą charakterystyczną tego modelu jest fakt, iż ocenia się program z punktu widzenia kilku grup, np. z perspektywy słuchaczy, nauczyciela. Główne działania ewaluatora to obserwacja, wykorzystanie wywiadu, ankiety, kwestionariusza. Pozyskanie danych od różnych osób i z różnych perspektyw na temat jednego elementu pozwala na uzyskanie wielowymiarowego i obiektywnego opisu zjawiska.

4.2 Program nauczania dla przedmiotu: Łowiectwo w praktyce

4.2.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- określanie liczebności zwierzyny łownej określonej w wykazie nr 5 oraz zasad organizacji polowań (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- rozpoznanie szkody łowieckiej,
- dobieranie urządzenia łowieckie do łowiska,
- charakterystyka zasad bezpiecznego posługiwania się bronią myśliwską oraz jej przechowywania.

4.2.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz potrafił

- rozpoznać tropy zwierzyny grubej,
- wymienić metody i cel przeprowadzania inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej,
- opisać metody inwentaryzacji zwierzyny grubej,
- wymienić akty prawne dotyczące szkód łowieckich,
- identyfikować rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie obrazu uszkodzeń oraz gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie szkód w uprawach i młodnikach,
- wyjaśnić wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin,
- ocenić rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu,

- wyjaśnić wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki,
- wyjaśnić zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań i do dokarmiania zwierzyny,
- rozpoznać trofea łowieckie,
- wymienić zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych,
- poznać pojęcia gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6 (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- opisać zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych,
- rozróżnić rodzaje broni myśliwskiej oraz elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej i kombinowanej,
- poznać zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych oraz zasady przechowywania broni myśliwskiej,
- opisać budowę naboju do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej.

4.2.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 6 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Inwentaryzacja zwierzyny	3	określa liczebność zwierzyny łownej określonej w wykazie nr 5 (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje tropy zwierzyny grubej – wskazuje metody inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej – wskazuje cel przeprowadzania inwentaryzacji zwierzyny grubej – opisuje metody inwentaryzacji zwierzyny grubej 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznać tropy zwierzyny grubej – wskazać metody inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej – wskazać cel przeprowadzania inwentaryzacji zwierzyny grubej – opisać metody inwentaryzacji zwierzyny grubej

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Szkody łowieckie	3	rozpoznaje szkody łowieckie (<i>ek</i>)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia akty prawne dotyczące szkód łowieckich wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki identyfikuje rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie obrazu uszkodzeń identyfikuje gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie szkód w uprawach i młodnikach ocenia rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić akty prawne dotyczące szkód łowieckich wyjaśnić wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin wyjaśnić wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki identyfikować rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie obrazu uszkodzeń identyfikować gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie szkód w uprawach i młodnikach ocenić rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu
Urządzenia łowieckie	1	dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (<i>ew</i>)	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań wyjaśnić zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Polowania	1	określa zasady organizacji polowań (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje trofea łowieckie – wskazuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych – posługuje się pojęciami gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6 – opisuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznać trofea łowieckie – wskazać zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych – posługiwać się pojęciami gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6 – opisać zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych
Broń myśliwska	3	charakteryzuje zasady bezpiecznego posługiwania się bronią myśliwską oraz jej przechowywania (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia rodzaje broni myśliwskiej – rozróżnia elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej i kombinowanej – wymienia zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych – wymienia zasady przechowywania broni myśliwskiej – opisuje budowę naboju do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnić rodzaje broni myśliwskiej – rozróżnić elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej i kombinowanej – wymienić zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych – wymienić zasady przechowywania broni myśliwskiej – opisać budowę naboju do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej

4.2.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

W celu osiągnięcia założonych dla przedmiotu celów nauczania należy stosować zróżnicowane i aktywizujące sposoby i metody kształcenia w tym min. prelekcje, ćwiczenia projektowe, dyskusje, wycieczki, prezentacje oraz spotkania ze specjalistami z danej dziedziny wiedzy. Wskazane, aby w dobranych metodach słuchacz samodzielnie dochodził do wniosków pod kierownictwem nauczyciela. Dobór i zróżnicowanie metod pozostają w gestii nauczyciela i powinny uwzględniać specyfikę przedmiotu, możliwości szkoły a przede wszystkim wyposażać słuchaczy w umiejętności umożliwiające dobre poruszanie się w społeczeństwie i rynku pracy.

Słuchacze w zależności od rodzaju wykonywanych ćwiczeń i zadań mogą pracować indywidualnie, w parach oraz w grupach. Nieodzowną pomocą w osiągnięciu celów nauczania są prawidłowo dobrane środki i pomoce dydaktyczne. Należy korzystać z: aktualnej literatury fachowej, sprawdzonych i rekomendowanych filmów instruktażowych, instrukcji stanowiskowych, zestawów ćwiczeń teoretycznych i praktycznych, zestawów edukacyjnych, multimediiów, karty pracy słuchacza, wydawnictw i periodyków branżowych, katalogów ofertowych, planszy dydaktycznych oraz skryptów szkolnych o treści spójnej do założonych celów.

Propozycje metod nauczania:

- wykład,
- dyskusja,
- prezentacja,
- pokaz z instruktażem,
- ćwiczenia przedmiotowe,
- ćwiczenia produkcyjne,
- praca indywidualna (podczas kształcenia na odległość oraz zajęć stacjonarnych),
- sytuacja,
- przypadek,
- aktywizacja słuchacza podczas zajęć,
- formułowanie pytań i problemów.

Propozycje środków dydaktycznych

Zajęcia należy prowadzić w pracowni łowiectwa wyposażonej w:

- rzutnik,
- multimedialne materiały dydaktyczne,
- mapy zagospodarowania łowisk,
- modele urządzeń łowieckich,
- zestawy trofeów myśliwskich zwierząt łownych,
- zestaw przekrojów amunicji myśliwskiej,
- egzemplarze akcesoriów myśliwskich,
- przyrządy do czyszczenia i konserwacji broni,
- nagrania dźwiękowe głosów zwierząt,
- nagrania dźwiękowe sygnałów i muzyki myśliwskiej,
- tablice z tropami zwierząt oraz innymi znakami bytowania,
- wykaz zwierząt łownych (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- wykaz wybranych pojęć gwary łowieckiej (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- wykaz zwierząt chronionych z wyjątkiem owadów (Dziennika Ustaw Poz. 991).

Obudowa dydaktyczna:

- scenariusze zajęć,
- karty pracy,
- tradycyjne i multimedialne środki dydaktyczne.
- Ustawa Prawo Łowieckie,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie wykonywania polowania,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie określania okresów polowań na zwierzęta łowne,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ustalenia gatunków zwierząt łownych,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ewidencji skupu zwierzyny żywej, tusz zwierzyny i ich części,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szacowania szkód łowieckich,
- Statut Polskiego Związku Łowieckiego,
- Łowiectwo, tom 1 i 2, pod red. Flis M., Łowiec Polski, Warszawa 2011,

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych
LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

- Paślawski T., Łowiectwo dla techników leśnych, Oficyna Świat, Warszawa 1994,
- Szkody łowieckie, pod red. Zalewski T., Forest, 2015,
- scenariusze lekcji,
- karty pracy,
- tradycyjne i multimedialne środki dydaktyczne.

Warunki realizacji

- zajęcia powinny być realizowane w małych grupach umożliwiającym efektywne korzystanie z zajęć wszystkim słuchaczom,
- oprócz wykładów i ćwiczeń prowadzonych w sali zajęć, konieczne jest przeprowadzenie zajęć terenowych oraz wycieczek, mających na celu zapoznanie się z zagospodarowaniem łowiska oraz udział w polowaniu zbiorowym w charakterze naganki,
- realizacja Kursu Umiejętności Zawodowych – cały rok.

4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza

Osiągnięcia edukacyjne słuchacza to realizacja założonych celów kształcenia. Należy pamiętać, że osoby dorosłe są bardzo wrażliwe szczególnie w obszarze ich oceny. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć słuchaczy należy przeprowadzać systematycznie przez cały okres realizacji programu nauczania przedmiotu, na podstawie wymagań przedstawionych w programie nauczania i przedstawionych słuchaczom na początku zajęć. Osiągnięcia słuchaczy należy oceniać w zakresie zaplanowanych celów kształcenia na podstawie:

- ukierunkowanej obserwacji prac słuchaczy,
- wykonywanych ćwiczeń,
- wykonywanego projektu,
- prezentacji projektu.

Oceny dokonywanej podczas obserwacji zajęć należy uwzględniać następujące kryteria: wiedzę merytoryczną, jakość wypowiedzi, poprawność wnioskowania.

Zajęcia należy prowadzić z naciskiem na:

- wykorzystywanie różnych źródeł informacji,
- pracę w zespole,

- poprawność merytoryczną wykonywanych ćwiczeń i projektów.

W ocenie końcowej do zaliczenia przedmiotu należy uwzględnić poziom wykonania ćwiczeń, wyniki za wykonanie i prezentację projektu oraz udział słuchacza w realizacji przedmiotu minimum 50%.

Formy indywidualizacji pracy ze słuchaczem powinny uwzględniać: dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb i możliwości słuchacza. Nauczyciel powinien: udzielać wskazówek, jak się uczyć i pomagać w trakcie uczenia się, stosować materiały edukacyjne odwołujące się do wielu zmysłów oraz praktyki gospodarczej, zachęcać słuchaczy do pracy i wysiłku i pozytywnie motywować, w ocenie uwzględniać również zaangażowanie słuchaczy podczas wykonywania zadania.

4.2.6 Proponowane metody ewaluacji przedmiotu

Ewaluacja przedmiotu ma na celu określenie jakości i skuteczności procesu nauczania a w szczególności stopnia realizacji celów szczegółowych. Powinna ona swym zakresem obejmować:

- osiągnięcie szczegółowych efektów kształcenia,
- dobór oraz zastosowanie form, metod i strategii dydaktycznych,
- wykorzystanie bazy dydaktycznej.

Proponuje się dokonywać ewaluacji procesu nauczania-uczenia się przedmiotu przez ocenianie poziomu kompetencji słuchaczy realizujących określony program ze zwróceniem uwagi na szczegółowe cele kształcenia. Jednym z elementów zapewniających ewaluację jest stosowanie oceniania kształtującego polegającego na otrzymywaniu (zarówno przez nauczyciela, jak i słuchaczy) informacji zwrotnych o postępach w nauce. Ocenianie kształtujące pozwala nauczycielowi sprawniej i mądrzej modyfikować dalsze nauczanie "pod słuchaczy".

Ewaluację przez ocenianie poziomu kompetencji słuchaczy realizujących określony program przedmiotu proponuje się przeprowadzić metodą analizy SWOT. Powinna obejmować wszystkich uczestników procesu kształcenia: słuchaczy, nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu. Zastosowanie tej metody pozwoli na określenie pozytywów (mocne strony i szanse) oraz negatywów (słabe strony i zagrożenia) programu przedmiotu.

Ewaluację w fazie podsumowującej proponuje się przeprowadzić w modelu triangulacyjnym. Cechą charakterystyczną tego modelu jest fakt, iż ocenia się program z punktu widzenia kilku grup, np. z perspektywy słuchaczy, nauczyciela. Główne działania ewaluatora to obserwacja, wykorzystanie wywiadu, ankiety, kwestionariusza. Pozyskanie danych od różnych osób i z różnych perspektyw na temat jednego elementu pozwala na uzyskanie wielowymiarowego i obiektywnego opisu zjawiska.

Wszyscy nauczyciele uczący realizują kompetencje personalne i społeczne oraz organizację pracy małych zespołów na swoich zajęciach.

5. Ewaluacja programu KUZ

Tabela 7 Ewaluacja programu KUZ

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/ techniki badania	Termin badania
rozpoznaje gatunki zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5: a. rozróżnia gatunki zwierzyny grubej b. rozróżnia gatunki zwierzyny drobnej (<i>ek</i>)	rozpoznaje gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki rozpoznaje płeć gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki rozpoznaje wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki opisuje formę poroża zwierzyny płowej	obserwacja, ćwiczenia	Na bieżąco podczas realizacji kursu
charakteryzuje biologię i etologię zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5 (<i>ek</i>)	wskazuje terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej rozróżnia głosy samców gatunków zwierzyny płowej opisuje etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych opisuje środowisko występowania zwierząt łownych	obserwacja, ćwiczenia	
charakteryzuje przepisy prawa łowieckiego (<i>ek</i>)	wymienia akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką wskazuje organy administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarkę łowiecką opisuje rodzaje obwodów łowieckich wymienia warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego wymienia zadania Polskiego Związku Łowieckiego opisuje zadania Polskiego Związku Łowieckiego	obserwacja, ćwiczenia	
określa liczebność zwierzyny łownej określonej w wykazie nr 5 (<i>ek</i>)	rozpoznaje tropy zwierzyny grubej opisuje metody inwentaryzacji zwierzyny grubej wskazuje metody inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej wskazuje cel przeprowadzania inwentaryzacji zwierzyny grubej	obserwacja, ćwiczenia	
rozpoznaje szkody łowieckie (<i>ek</i>)	identyfikuje rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie		

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/ techniki badania	Termin badania
	obrazu uszkodzeń	obserwacja, ćwiczenia	
	identyfikuje gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie szkód w uprawach i młodnikach		
	wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin		
	ocenia rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu		
	wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki		
	wymienia akty prawne dotyczące szkód łowieckich		
określa zasady organizacji polowań (ek)	rozdziela polowania indywidualne i zbiorowe	obserwacja, ćwiczenia	
	wymienia sposoby polowań indywidualnych		
	wymienia sposoby polowań zbiorowych		
	omawia zasady organizacji polowań indywidualnych		
	omawia zasady organizacji polowań zbiorowych		
	rozdziela rodzaje odstrzałów		
	opisuje zasady etyki łowieckiej		
	wskazuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych		
	opisuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych		
	posługuje się pojęciami gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6		
rozpoznaje trofea łowieckie			
charakteryzuje zasady bezpiecznego posługiwania się bronią myśliwską oraz jej przechowywania (ek)	rozdziela rodzaje broni myśliwskiej	obserwacja, ćwiczenia	
	rozdziela elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej i		

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/ techniki badania	Termin badania
	kombinowanej		
	opisuje budowę naboju do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej		
	wymienia zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych		
	wymienia zasady przechowywania broni myśliwskiej		
określa możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie (<i>ek</i>)	rozróżnia grupy psów myśliwskich		
	omawia cechy użytkowe ras psów myśliwskich		
	wyjaśnia znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie	obserwacja, ćwiczenia	
	wskazuje obowiązki właściciela psa związane z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim		

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1 Wykaz literatury

1. Kruszewicz A., Poznajemy ptaki drapieżne, Warszawa 2007.
2. Kruszewicz A., Ptaki Polski, Warszawa 2008.
3. Łowiectwo, red. Flis M., t. 1 i 2, Łowiec Polski, Warszawa 2011.
4. Paślawski T., Łowiectwo dla techników leśnych, Oficyna Świat, Warszawa 1994.
5. Statut Polskiego Związku Łowieckiego.
6. Szkody łowieckie, pod red. Zalewski T., Forest, 2015.
7. Ustawa Prawo Łowieckie,
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie wykonywania polowania,
9. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie określania okresów polowań na zwierzęta łowne,
Program nauczania kursu umiejętności zawodowych
LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

10. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ustalenia gatunków zwierząt łownych,
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ewidencji skupu zwierzyny żywej, tusz zwierzyny i ich części,
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szacowania szkód łowieckich,
13. Wykaz zwierząt łownych (Dziennika Ustaw Poz. 991),
14. Wykaz wybranych pojęć gwarę łowieckiej (Dziennika Ustaw Poz. 991),
15. Wykaz zwierząt chronionych z wyjątkiem owadów (Dziennika Ustaw Poz. 991).

6.2 Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Zgodnie z załącznik Nr 5 do rozporządzenia MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego. Dz.U. z 2019r. poz.991.

Wypożyczenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w Kursie Umiejętności Zawodowych **LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej:**

Pracownia łowiectwa wyposażona w:

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do Internetu i z pakietem programów biurowych, projektorem multimedialnym,
- filmy dydaktyczne o tematyce łowieckiej,
- mapy zagospodarowania łowisk, modele urządzeń łowieckich,
- spreparowane żuchwy jeleniowatych do oznaczania wieku zwierząt,
- zestawy trofeów myśliwskich zwierząt łownych,
- zestaw przekrojów amunicji myśliwskiej, egzemplarze akcesoriów myśliwskich,
- nagrania dźwiękowe głosów zwierząt, nagrania dźwiękowe sygnałów i muzyki myśliwskiej,
- tablice z tropami zwierząt oraz innymi znakami bytowania,
- zestaw materiałów, preparatów i narzędzi do zabezpieczania upraw i młodników przed szkodami wyrządzanymi przez zwierzynę łowną,
- multimedialne materiały dydaktyczne,
- przyrządy do czyszczenia i konserwacji broni,
- nagrania dźwiękowe głosów zwierząt,
- nagrania dźwiękowe sygnałów i muzyki myśliwskiej,
- tablice z tropami zwierząt oraz innymi znakami bytowania.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Kurs Umiejętności Zawodowych kończy się zaliczeniem.

Warunkiem ukończenia kursu jest uzyskanie ze wszystkich przewidzianych planem nauczania przedmiotów ocen pozytywnych lub zaliczeń. Formę zaliczenia danego przedmiotu określa podmiot prowadzący kurs co powinno być określone w systemie oceniania kursu. Po ukończeniu kursu słuchacz otrzymuje zaświadczenie o jego ukończeniu.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

8.1 Weryfikacja programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Tabela 8 Tabela weryfikacji programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego/kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

8.2 Weryfikacja programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Tabela 5 Tabela weryfikacji programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Oznaczenie i nazwa jednostki efektów		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
Prowadzenie gospodarki łowieckiej		
rozpoznaje gatunki zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5: a. rozróżnia gatunki zwierzyny grubej b. rozróżnia gatunki zwierzyny drobnej (<i>ek</i>)	rozpoznaje gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki	Rozpoznawanie gatunków zwierząt łownych
	rozpoznaje płeć gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki	
	rozpoznaje wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki	
	opisuje formę poroża zwierzyny płowej	Opisywanie formy poroża zwierzyny płowej
charakteryzuje biologię i etologię zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5 (<i>ek</i>)	wskazuje terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej	Terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej
	rozdziela głosy samców gatunków zwierzyny płowej	Rozdziela głosy samców gatunków zwierzyny płowej
	opisuje etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych	Etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych
	opisuje środowisko występowania zwierząt łownych	Środowisko występowania zwierząt łownych
charakteryzuje przepisy prawa łowieckiego (<i>ek</i>)	wymienia akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką	Akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką
	wskazuje organy administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarkę łowiecką	
	opisuje rodzaje obwodów łowieckich	Rodzaje obwodów łowieckich
	wymienia warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego	Polski Związek Łowiecki PZŁ
	wymienia zadania Polskiego Związku Łowieckiego	
	opisuje zadania Polskiego Związku Łowieckiego	

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Oznaczenie i nazwa jednostki efektów		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
określa liczebność zwierzyny łownej określonej w wykazie nr 5 (ek)	rozpoznaje tropy zwierzyny grubej	Tropy zwierzyny grubej
	opisuje metody inwentaryzacji zwierzyny grubej	Metody inwentaryzacji zwierzyny grubej
	wskazuje metody inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej	
	wskazuje cel przeprowadzania inwentaryzacji zwierzyny grubej	
planuje zagospodarowanie łowisk (ew)	wymienia działania mające na celu poprawę warunków bytowania zwierzyny	Poprawa warunków bytowania zwierzyny
	wymienia gatunki roślin wykorzystywane do wzbogacania bazy żerowej w łowisku	Zagospodarowanie łowisk
	wyjaśnia zasady zagospodarowania poletek łowieckich	
	rozdziela rodzaje karmy	
	wymienia zasady dokarmiania zwierzyny	
	wyjaśnia cel wykładania soli	
rozpoznaje szkody łowieckie (ek)	identyfikuje rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie obrazu uszkodzeń	Szkody łowieckie
	identyfikuje gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie szkód w uprawach i młodnikach	Szkody wyrządzane przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu
	wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin	
	ocenia rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu	
	wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki	
	wymienia akty prawne dotyczące szkód łowieckich	Akty prawne dotyczące szkód łowieckich
uzasadnia potrzebę	wymienia cele gospodarki łowieckiej	Cele gospodarki łowieckiej

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Oznaczenie i nazwa jednostki efektów		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
prowadzenia gospodarki łowieckiej (ew)	uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na konieczność gospodarowania populacjami zwierząt łownych	Prowadzenia gospodarki łowieckiej
	uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na szkody powodowane w gospodarce rolnej i leśnej	
dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (ew)	opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań	Urządzenia łowieckie
	opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny	
	wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań	Lokalizacja urządzeń łowieckich
	wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny	
określa zasady organizacji polowań (ek)	rozdziela polowania indywidualne i zbiorowe	Polowania indywidualne i zbiorowe
	wymienia sposoby polowań indywidualnych	
	wymienia sposoby polowań zbiorowych	
	omawia zasady organizacji polowań indywidualnych	
	omawia zasady organizacji polowań zbiorowych	
	rozdziela rodzaje odstrzałów	Rodzaje odstrzałów
	opisuje zasady etyki łowieckiej	Łowiectwo
	wskazuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych	
	opisuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych	
	posługuje się pojęciami gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6	
	rozpoznaje trofea łowieckie	
charakteryzuje zasady bezpiecznego posługiwania się bronią myśliwską oraz jej	rozdziela rodzaje broni myśliwskiej	Broń myśliwska
	rozdziela elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej i kombinowanej	

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Oznaczenie i nazwa jednostki efektów		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
przechowywania (ek)	opisuje budowę naboju do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej	
	wymienia zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych	
	wymienia zasady przechowywania broni myśliwskiej	
określa możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie (ek)	rozróżnia grupy psów myśliwskich	Psy myśliwskie w łowiectwie
	omawia cechy użytkowe ras psów myśliwskich	
	wyjaśnia znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie	
	wskazuje obowiązki właściciela psa związane z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim	